

*Marinko Učur**

RATKO ZELENIKA:
INCOTERMS 2000. U TEORIJI I PRAKSI
• 100 SAVJETA I 100 PRIMJERA •
Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2002., str. 375

Knjiga/udžbenik i priručnik dr. Ratka Zelenike, INCOTERMS 2000. U TEORIJI I PRAKSI • 100 savjeta i 100 primjera • novo je izvorno i originalno djelo kreativnoga i vrijednoga znanstvenika i stručnjaka, koji uz po prvi put prezentirani komentar pravila Incotermsa 2000., nudi 100 savjeta i 100 primjera uporabe Incoterms termina u vanjskotrgovinskoj, prometnoj, špediterskoj i osiguravateljskoj praksi. Tih 100 savjeta stručnjaka i 100 elaboriranih primjera u funkciji razumijevanja najnovije verzije Incotermsa jamstvom su učinkovitosti menadžera i stručnjaka koji primjenjuju znanja o Incotermsu, a za studente dodiplomskih i poslijediplomskih studija osnovica za razumijevanje “tajni” međudnosa teorije i prakse Incotermsa 2000. Da bi primjereno riješio problem istraživanja, ostvario predmet istraživanja, dokazao postavljenu hipotezu i postigao svrhu i ciljeve istraživanja, autor je znanstveno zasnovane odgovore na 560 aktualnih i pronicljivih pitanja ponudio posredstvom logički i sustavno iznesene građe u tri međusobno povezana dijela (tj. poglavlja): Uvod, Teorijske znakovitosti Incotermsa 2000. i Implementacija Incoterms-termina 2000. u međunarodnoj razmjeni. Materija sadržana u knjizi, Incoterms 2000. u teoriji i praksi • 100 savjeta i 100 primjera • zasnovana na prepoznatljivom znanstvenometodološkom pristupu predstavlja bogat, kvalitetan i opsežan komentar bitnih pravila i instituta Incotermsa, obogaćujući tako hrvatsku znanstvenu i stručnu literaturu.

Veliki je broj hrvatskih tvrtki u svojem poslovanju (uvozu-izvozu) orijentiran na međunarodno tržište. Intenzitet vanjskotrgovinske razmjene Hrvatske određuje

* M. Učur, prof. dr. sc., redoviti profesor na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Rijeci

njezin gospodarski rast i razvitak. Pristupanjem Hrvatske Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (WTO), ulaskom u CEFTA-u i postizanjem općega konsenzusa o potrebi što bržeg ulaska Hrvatske u Europsku uniju, Hrvatska je otvorila svoj gospodarski prostor međunarodnoj konkurenciji. Zbog toga što u Hrvatskoj ne postoje nikakav priručnik koji bi mogao korisnicima Incotermsa pružiti odgovarajuće savjete pri uporabi pojedinih Incoterms-termina, hrvatski se menadžeri i stručnjaci teško snalaze u složenim vanjskotrgovinskim poslovnim situacijama. Imajući na umu činjenicu da je Incoterms 2000., u cijelosti prilagođen vanjsko-trgovinskim pravilima Europske unije, suvremenim transportnim tehnologijama, Konvenciji UN o ugovorima o međunarodnoj prodaji robe i EIFACT – sustavu, čini se potrebnim sadašnje i buduće menadžere i stručnjake u sustavu međunarodne razmjene “naoružati” potrebitim znanjima o teorijskim i praktičnim mogućnostima implementacije Incoterms-termina i prednostima i nedostacima pojedinih Incoterms-termina, da bi se izbjegle dalje negativne posljedice za pojedine poslovne subjekte, ali i za cjelokupno hrvatsko narodno gospodarstvo.

Budući da je koncipirana kao sveučilišni udžbenik i priručnik, knjiga INCOTERMS 2000. U TEORIJI I PRAKSI • 100 savjeta i 100 primjera • predstavlja originalnu i veoma uspješnu znanstveno-stručnu analizu svih Incoterms-termina (tj. EXW, FCA, FAS, FOB, CFR, CIF, CPT, CIP, DAF, DES, DEQ, DDU, i DDP). Zahvaljujući stručnom poznavanju teorije i prakse primjene Incoterms-termina, autor čini kreativne, a nadasve korisne izlete izvan pravila Incotermsa u područja: transportnoga i prometnoga prava, prava međunarodne trgovine, špediterskoga prava, prava transportnoga osiguranja, carinskoga prava, lučkih uzanci (...). Suvereno vodeći čitatelja kroz labirint propisa koji vladaju u vanjskotrgovinskoj razmjeni, autor osposobljava čitatelja da se sučeli i s neočekivanim promjenama u regionalnom i/ili globalnom okružju, istodobno ga potičući na samostalno traganje i ostvarivanje većeg uspjeha u vanjskotrgovinskoj poslovnoj praksi. Tako autor aktualnost i originalnost ovoga djela osigurava i činjenicom da je to djelo namijenjeno širokom krugu korisnika, kao što su: studenti, magistrandi, menadžeri, poduzetnici, specijalisti za obavljanje poslova vanjske trgovine, međunarodnoga transporta, međunarodne špedicije, transportnoga osiguranja (...).

Izdavač ovoga visokovrijednoga djela Ekonomski je fakultet Sveučilišta u Rijeci. Knjigu su recenzirali i pozitivno ocijenili: Zvonimir Aržek, redoviti profesor Ekonomskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Marinko Učur, redoviti profesor Pravnoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci.

Predstavljajući kvalitetan sveučilišni udžbenik (375 str.), knjiga je logički sistematizirana u tri međusobno povezana dijela. Na kraju drugoga i trećega dijela navedena su sva važnija pitanja za raspravu i ponavljanje, na koja su dani odgovori u istome poglavlju. Ukupno je navedeno 560 pitanja. Uz predgovor i cjelovit i transparentan sadržaj, knjiga ima 203 pozivne bilješke i 43 reference u popisu

literature. Nakon napravljenih popisa tablica (4), shema (5), crteža (13), pedantno su sačinjena kazala imena, pojmova i kratica. Na samome se kraju knjige nalazi bilješka o autoru, koja nedvojbeno ukazuje na izuzetnu znanstvenu i nastavnu plodnost i afirmiranost autora kao znanstvenika i sveučilišnog profesora, ali i kao stručnjaka s praktičnim gospodarskim iskustvom i izvan granica Republike Hrvatske.

U prvome dijelu, **UVODU**, formulirani su problem i predmet istraživanja, postavljena je radna hipoteza (s pomoćnim hipotezama), navedeni su svrha i ciljevi koji su istraživanjima ostvareni, navedene su znanstvene metode koje su korištene pri istraživanju i prikazivanju rezultata i obrazložena je struktura kompozicije djela.

U drugome dijelu s naslovom **TEORIJSKE ZNAKOVITOSTI INCOTERMSA 2000.**, sažeto i sustavno obrađeno je šest tematskih jedinica: pojam, svrha i ciljevi Incotermsa; pravne osnove Incotermsa; donošenje i revidiranje Incotermsa; zašto Incoterms 2000., uloga špeditera u primjeni Incotermsa i čemu izvoznici i uvoznici moraju posebno posvetiti pozornost.

Treći dio ima naslov **IMPLEMENTACIJA INCOTERMS-TERMINA 2000. U MEĐUNARODNOJ RAZMJENI**. U tome je dijelu, osim teksta Incotermsa 2000. prevedenoga na hrvatski književni jezik, obrađeno i predočeno stotinjak pojednostavnjenih hipotetičkih primjera uporabe pojedinih Incoterms-termina: EXW, FCA, FAS, FOB, CFR, CIF, CPT, CIP, DAF, DES, DEQ, DDU i DDP.

Djelo s naslovom **INCOTERMS 2000. U TEORIJI I PRAKSI** (100 savjeta i 100 primjera (namijenjeno je studentima i magistrandima ekonomskih, prometnih, pomorskih i pravnih visokih učilišta. Ono, međutim, ima i elemente priručnika, pa ga najiskrenije preporučujem ne samo studentima, magistrandima, doktorandima, mladim istraživačima, nego i svim operativnim i kreativnim vanjskotrgovinskim, transportnim, prometnim, špediterskim, lučkim, skladišnim, agencijskim, osiguravateljskim i inim menadžerima i specijaliziranim stručnjacima, jer su u njemu navedena i obrazložena brojna teorijska i praktična rješenja.